

Lukáš Hanus Ph.D.
Sociální výzkum města
lukas.hanus@gmail.com
tel. 724855895

Multifunkční centrum Veltrusy

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ KE STUDII PROVEDITELNOSTI – MULTIFUNKČNÍ CENTRUM VELTRUSY

Zpracováno pro Archum architekti s.r.o. – jednatel Ing. arch. Michal Petr

Řešitelský tým:

Mgr. Lukáš Hanus Ph.D. – tel.: +420 724 855 895, e-mail: lukas.hanus@gmail.com

Mgr. Alica Brendzová – koordinace, analytická činnost.

Obsah

Výchozí situace.....	2
Hlavní zjištění výzkumu.....	2
Cíle výzkumu	3
SOCIODEMOGRAFICKÉ SLOŽENÍ DOTAZOVANÉHO VZORKU OBYVATEL.....	4
DOJÍŽDĚNÍ MIMO OBEC	5
HODNOCENÍ STÁVAJÍCÍ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI A SLUŽEB A JEJICH DEFICITY	8
PROJEKCE MFC: POSTOJE K VYTVOŘENÍ, NÁPLNI, CHARAKTERU A UMÍSTĚNÍ	13
UMÍSTĚNÍ MULTIFUNKČNÍHO CENTRA.....	16
Metodologie.....	18

Výchozí situace

V této analýze naleznete výsledky reprezentativní studie potřeb vytvořené mezi obyvateli středočeského města Veltrusy. Studie byla orientována na dostupnost občanské vybavenosti, volnočasových a komerčních služeb v tomto městě. Byla vytvořena jako podklad pro studii proveditelnosti stavby multifunkčního centra (dále jen „MFC“) v katastru obce Veltrusy. Data byla sebrána v červenci 2018.

Město Veltrusy má ve své dlouhodobé strategické koncepci rozvahu o sdruženém místě služeb, které by nabídlo obyvatelům Veltrus, jakož i návštěvníkům, nové a kvalitnější podněty pro využití volného času a zajištění služeb občanské vybavenosti. Funkční náplň MFC by logicky měla navazovat na vnímané deficity města v této oblasti, dále pak nabídnout nové podněty pro spolkovou, zájmovou, kulturní a sportovní činnost. Cílem MFC by jistě nemělo být konkurovat nedalekým lokálním centrům obchodu a služeb v okolních obcích. Soustředění různých typů služeb (komerčních, veřejnoprávních, spolkových) do jednoho místa by mělo posílit kvalitu všech služeb prostřednictvím spolupráce a vzájemného pozitivního vlivu. Město Veltrusy se rozrůstá, demograficky proměňuje a obohacuje o mnohé nové sociální a kulturní vlivy spojené nejen s nově příchozími obyvateli a návštěvníky. Nová bytová výstavba jde ruku v ruce se zvýšeným zájmem o bydlení v širším okolí hlavního města Prahy. Z nového životního stylu vyplývá také změna požadavků na podobu volnočasových aktivit a společenského setkávání. MFC, pokud by o jeho realizaci byl ze strany obyvatel zájem, má možnost vybrat vzájemně kompatibilní mozaiku služeb, které by mohly ve vzájemné synergii spolupracovat a dodat tak Veltrusům nové inspirativní momenty rozvoje, stejně jako lepší kvalitu současných služeb.

Město Veltrusy zde ve spolupráci se zhotovitelem studie proveditelnosti testuje současný trend zvýšeného zájmu o tvorbu společenských spolkových míst se službami orientovaného na propojování každodenního provozu služeb občanské vybavenosti s veřejnými institucemi a prostranstvími, které mohou nabídnout občanům nové možnosti pro vyžití, odpočinek a kreativitu. Následují tak širší trend tvorby multifunkčních komunitních center, které pružně reagují na změnu preferencí životního stylu obyvatel, a makro-vlivy v podobě nového osidlování středních Čech obyvateli Prahy. Jádrem obdobných projektů je ovšem propojení tradičních, dlouhodobě trvajících hodnot veřejného života s novými podněty a výzvami.

Výsledky reprezentativního kvantitativního šetření ukazují na aktuální požadavky a potřeby obyvatel Veltrus. Výsledky jsou orientovány především na oblast každodennosti, v menší míře pak na různé nepravidelné, výroční a slavnostní akce, které jsou neméně důležité pro život společenství města, a jeho obraz navenek.

Hlavní zjištění výzkumu

Dotazníkové šetření provedené na vzorku 117 obyvatel města Veltrusy mělo poskytnout poznatky o tom, jak obyvatelé vnímají stav a kvalitu občanské vybavenosti, komerčních služeb a volnočasových aktivit v obci, identifikovat případné deficity a poukázat na jejich možné naplnění v nově zbudovaném multifunkčním centru (MFC). Je nutné zmínit, že na uspokojování běžných potřeb obyvatel Veltrus se výrazně podílí i jiné blízké obce – nejčastěji Kralupy nad Vltavou a hlavní město Praha. Pravidelně denně nebo několikrát týdně dojíždí do jiných obcí 85 % respondentů šetření. Denně se dojíždí primárně do zaměstnání a/nebo školy, vícekrát týdně pak v souvislosti s naplňováním potřeb stran nákupů či dalších služeb občanské vybavenosti, nebo za volnočasovými aktivitami. Průnik mezi zjištěnými motivacemi k dojíždění a identifikovanými deficity služeb tvoří zdravotnické služby (chybějící ordinace zubaře, dalšího praktického lékaře i specialistů), nákupní možnosti (výběr a podoba obchodů k zajištění každodenních potřeb potravin, drogerie apod., jejich sortiment a otevírací doba) a kulturní vyžití (zde např. poptávka

obnovy letního kina). Dalšími deficitními momenty jsou terénní i stacionární sociální služby pro seniory a volnočasová infrastruktura pro starší děti. V obci dlouhodobě chybí bankomat.

V obci se nachází několik objektů či prostor, které jsou v současnosti nevyužité nebo jsou pro své aktuální využívání omezené dostupností nebo fyzickým stavem infrastruktury. Nejproblematictější je v tomto ohledu bariérový přístup po schodech k ordinacím lékařů ve vyšší patře. Za kapacitně nevyhovující a/nebo vybavením zastaralé byly označeny také prostory využívané veltruskými kluby a spolky: hasičský dům, sokolovna a místnost RC Havránek v ní, volejbalové a nohejbalové hřiště a tenisové kurty. Obec má tradiční i novodobou spolkovou a klubovou činnost, v současnosti je však nevyhovující infrastruktura jedním z limitů jejího rozvoje

Šetření potvrdilo, že respondenti významně podporují myšlenku vzniku MFC (více než 88% je zcela či spíše pro vytvoření), a za nejvhodnější formu realizace označili rekonstrukci Ferdinandovy vily na náměstí Antonína Dvořáka. Co se týče obyvateli poptávané náplně MFC, ta je v souladu s převládajícím vnímáním deficitních služeb a aktivit. Respondenti za nejvhodnější funkce k zařazení do MFC považují zdravotnická zařízení, klubovnu pro starší děti (teenagery), víceúčelový sál pro kulturní a společenské akce, dětskou hernu, kino, a denní stacionář pro seniory.

Cíle výzkumu

Výzkumné otázky - hlavním cílem výzkumu bylo:

1. zjistit, zda jsou služby občanské vybavenosti a volnočasového vyžití ve Veltrusích přítomny v dostatečném množství a v odpovídající kvalitě, případně zda zde existují nějaké deficity.
2. ověřit, jaké z těchto služeb (existujících, ale také deficitních) by bylo z aktérského pohledu vhodné umístit do nově zbudovaného MFC iniciovaného městskou samosprávou. Zajímalo nás také, jak se na uspokojování běžných potřeb obyvatel Veltrus podílí okolní obce. Veltrusy mají tradiční i novodobou spolkovou činnost, proto bylo otázkou, zda mají spolkové činnosti dostatečný prostor pro svoje cíle a růst.

Posledním cílem bylo testování vhodného umístění potenciálního MFC. Byly nabídnuty konkrétní varianty objektů a pozemků. U všech se jednalo o hypotetické, nikoliv faktické, využití.

Vedlejší výzkumné otázky:

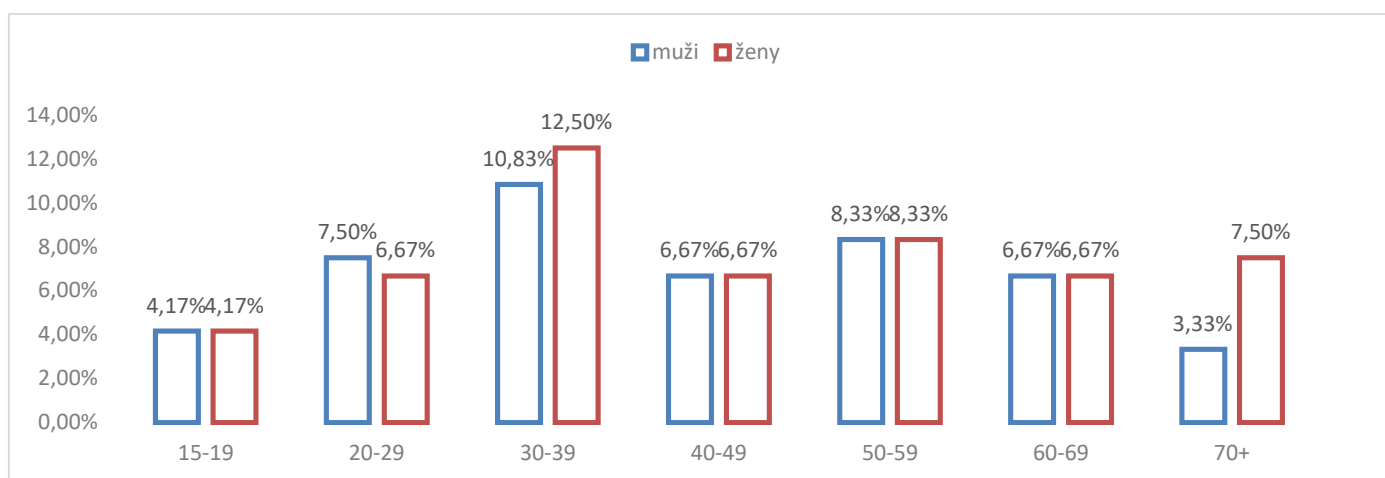
- Odpovídá nabídka služeb občanské vybavenosti poptávce po nich?
- Jsou obyvatelé Veltrus spokojeni s mírou nabídky služeb?
- Odpovídá kulturní nabídka v obci očekáváním obyvatel?
- Jak v oblasti občanské vybavenosti a služeb saturují potřeby obyvatel Veltrus jiné obce v okolí? A dochází k tomu vůbec?
- Existují deficitní služby pro specifické skupiny obyvatel?
- Mají městské spolky a služby dostatečné zázemí pro svou činnost?
- Jsou v obci nevhodně umístěné služby občanské vybavenosti?
- Jsou ve městě nevyužité prostory, které by byly vhodné k umístění nedostatečně saturovaných veřejných služeb?

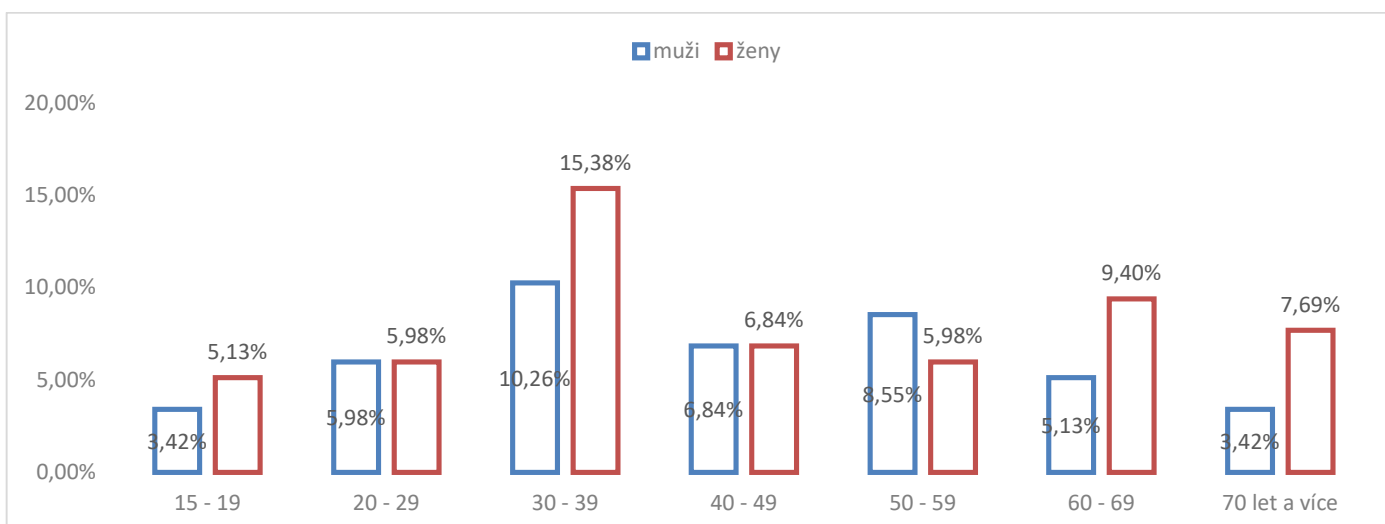
VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

SOCIODEMOGRAFICKÉ SLOŽENÍ DOTAZOVANÉHO VZORKU OBYVATEL

V předmětné oblasti žilo podle nejnovějších veřejně dostupných dat Českého statistického úřadu¹ celkem 1440 lidí ve věku minimálně 15 let, z nichž bylo 685 mužů a 755 žen. V rámci kvantitativního šetření bylo kontaktním sběrem dotázáno 117 lidí, z toho 52 mužů a 65 žen, což představuje v náhodném vzorku 7,6 %, resp. 8,6 % obyvatel Veltrus daného pohlaví ve věku minimálně 15 let. Podrobný přehled o složení vzorku z hlediska věku a pohlaví obsahuje graf č. 2. Vzorek rámcově kopíruje složení cílové populace dle pohlaví a věku (viz graf č. 1), přičemž jsou v něm mírně nadreprezentovány ženy (55,6 % žen ve vzorku oproti 52,5 % v cílové populaci; v absolutních číslech je ve vzorku o 3 ženy více) na úkor mužů.

Graf č. 1: Složení populace (15 let a více) dle věku a pohlaví

Graf č. 2: Složení dotazovaného vzorku dle věku a pohlaví

¹ Český statistický úřad 2018. Veřejná databáze. Dostupné online z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=home>. Datum přístupu: 9. 6. 2018.

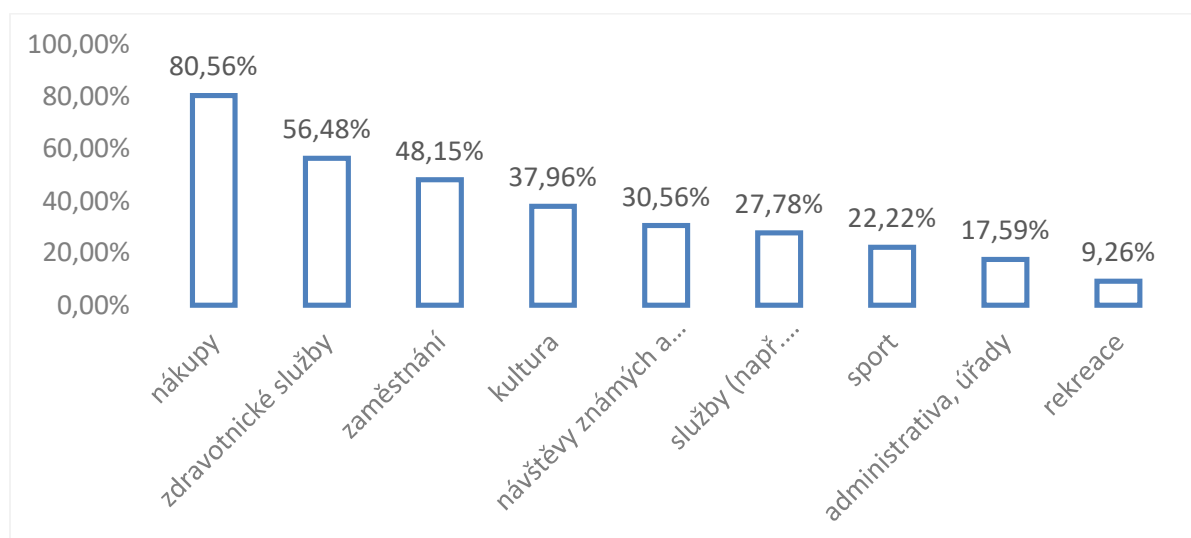
Pro lepší vzhled do míry obeznámenosti s prostředím jsme se v úvodu dotazníku respondentů zeptali, jak dlouho bydlí ve Veltrusích. Více než 70 % respondentů bydlí v obci více než 10 let, lze se tedy domnívat, že jsou se životem v obci velmi dobře seznámeni a jsou s to vyjádřit se ke kladeným otázkám. Přes polovinu respondentů žije v obci více než 20 let (viz Tabulka č. 1). U téměř 20 % respondentů, kteří v obci žijí přes 50 let, se pak jednalo o opravdu dlouhodobě zde usazené obyvatele. Do výzkumného vzorku se ovšem podařilo zařadit i nově přistěhované obyvatele včetně obyvatel novostaveb na rozvíjejícím se okraji obce a získat tak jejich pohled na zkoumanou problematiku. Mezi respondenty se tak octli i lidé, kteří ve Veltrusích bydlí pouze několik let nebo dokonce méně než rok. Obyvatelé, kteří v obci bydlí méně než 5 let, představují v dotazovaném souboru necelých 8 % (17 osob).

Tabulka č. 1: Délka bydlení v obci v letech

	počet respondentů	% respondentů
1 rok nebo méně	6	5,13%
2 - 5 let	11	9,40%
6 - 9 let	17	14,53%
10 - 20 let	20	17,09%
více než 20 let	63	53,85%
celkem	117	100%

DOJÍŽDĚNÍ MIMO OBEC

Abychom dokázali zodpovědět otázku, do jaké míry jsou potřeby obyvatel obce stran občanské vybavenosti a služeb naplňovány v jiné obci, ptali jsme se respondentů, zda z Veltrus pravidelně dojíždějí do jiné obce, jak často a za jakými cíli. Při otázce „Za jakým účelem nejčastěji dojíždíte do jiné obce?“ mohli respondenti volně uvést vícero odpovědí, a tyto byly tazateli následně zaznamenány do předem navržených kategorií v dotazníku, případně doplněny jako možnost „jiné“.

Graf č. 3: Odpovědi na otázku „Za jakým účelem nejčastěji dojíždíte do jiné obce?“

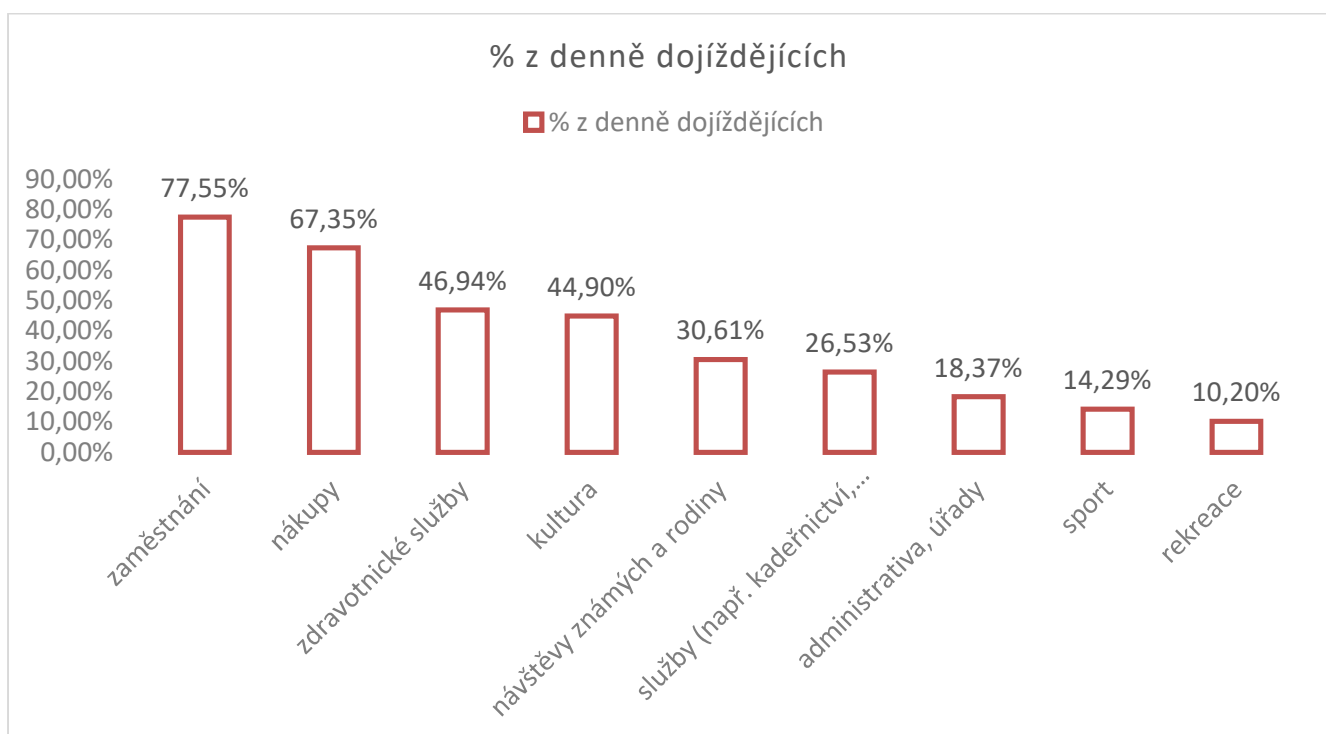

Téměř všichni dotazovaní uvedli, že do jiných obcí dojíždějí (92,3 %, celkem 108 osob). Mezi respondenty, kteří na otázku odpověděli záporně (celkem 9 respondentů), byla většina ve věku 60 a více let (6 osob). Denně dojíždí 40 %, vícekrát do týdne dojíždí 45 % respondentů. Méně často (jednou až dvakrát do měsíce nebo méně) dojíždí necelých 15 % respondentů.

Pro celou skupinu dojíždějících obyvatel byly nejčastěji uváděným důvodem k dojíždění mimo obec nákupy, které uvedlo přes 80 % dojíždějících respondentů (viz graf č. 2), a dále zdravotnické služby (uvedeno přes 56 % dojíždějícími) a zaměstnání či škola (přes 48 % dojíždějících). Ve sféře volnočasových aktivit byla nejčastěji uváděným cílem kultura, sportu se dojíždění týká v o něco menší míře.

1. Pravidelné denní dojíždění do jiné obce

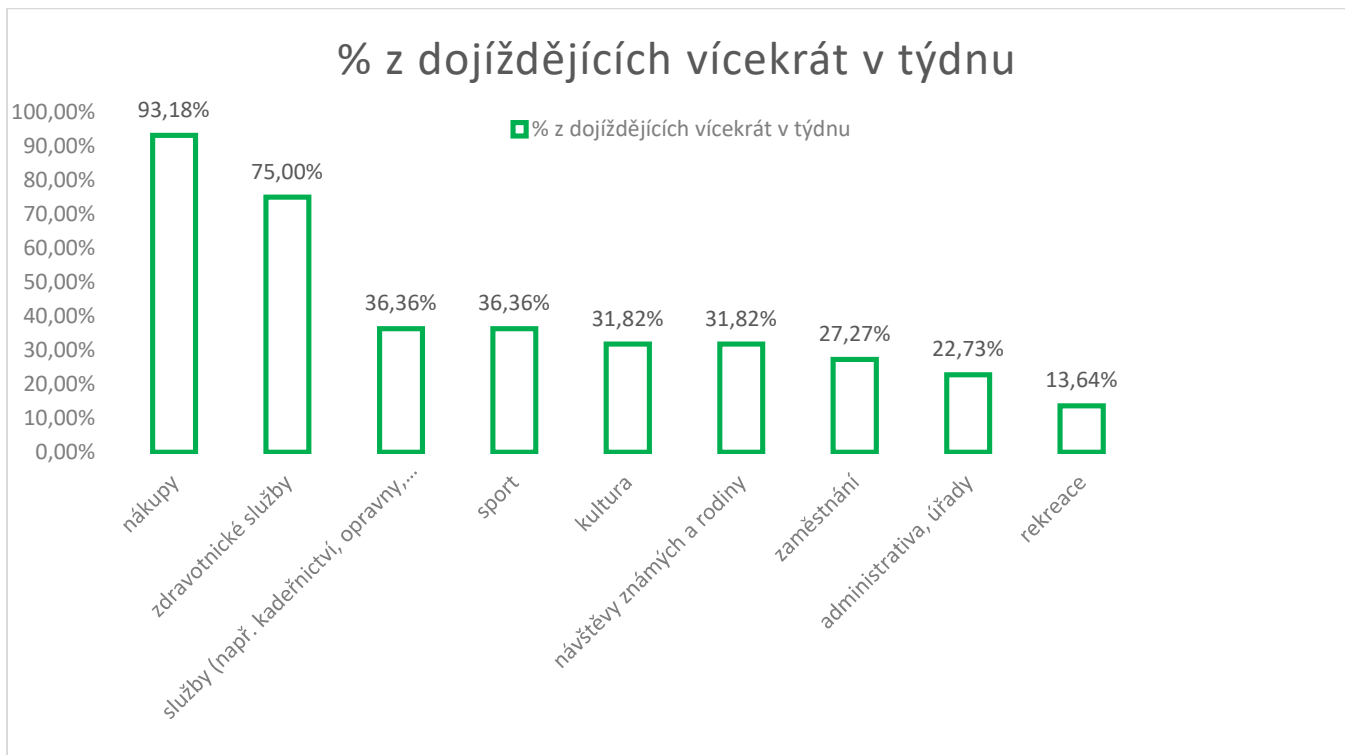
Pro dojíždění mimo obec existuje několik převládajících důvodů. Obyvatelé, kteří uvedli, že do jiné obce/obcí dojíždějí denně (tato možnost zahrnuje denní dojíždění pouze v pracovní dny), cestují z největší části za zaměstnáním a/nebo školou či studiem, v místě/místech dojíždění realizují také nákupy, využívají zdravotnické služby a možnosti kulturního vyžití. Z menší části pak cestují na návštěvy známých a příbuzných a za službami různého druhu, za sportem, úřady a rekreací (viz graf č. 4).

Graf č. 4: Důvody k dennímu dojíždění.

2. Vícečetné týdenní dojíždění do jiné obce

Obyvatelé, kteří do jiné obce/obcí dojíždějí pravidelně několik dní v týdnu (nezahrnuje každodenní dojíždění pouze v pracovní dny), cílí z valné části za nákupy a zdravotnickými službami. Přibližně třetina lidí z této skupiny v místě/místech dojíždění využívá různé služby, možnosti kulturního a sportovního vyžití a navštěvuje známé a příbuzné. Zaměstnání a/nebo škola je v této skupině s nižší než denní frekvencí dojíždění cílem cest pro cca čtvrtinu lidí.

Graf č.5: Důvody vícečetného týdenního dojíždění

Členství ve spolcích

Mezi respondenty je 30 členů některého (nebo více než jednoho) ze spolků či klubů působících v obci, což představuje čtvrtinu. Polovina z nich uvedla členství a účast na aktivitách dospělých a/nebo dětí v Sokole; pět respondentů dochází s dětmi do RC Havránek, 4 jsou členové ASPV, 4 uvedli členství v AFK Veltrusy a 3 se pravidelně účastní aktivit dobrovolných hasičů.

Navštěvujete pravidelně nějakou volnočasovou organizaci, spolek či sportovní klub?

Graf č. 6: Míra aktivity ve spolcích a klubech.

HODNOCENÍ STÁVAJÍCÍ OBČANSKÉ VYBAVENOSTI A SLUŽEB A JEJICH DEFICITY

Otázky C1, C2 a C3 dotazníku byly zaměřeny na zhodnocení stávajícího stavu občanské vybavenosti, komerčních služeb a volnočasové infrastruktury. Jejich cílem bylo zjistit, jaké typy služeb a/nebo vybavenosti obyvatelé ve své obci postrádají úplně, a které existující služby nebo aktivity jsou v obci sice přítomny, ale nacházejí se v nevyhovujících prostorách. Tyto otázky v kombinaci s hodnocením spokojenosti se stávajícími službami, občanskou vybaveností a volnočasovými aktivitami mělo poskytnout vhled do míry, do jaké jejich nabídka v obci odpovídá poptávce obyvatel.

Deficity občanské vybavenosti, služeb a volnočasových aktivit

Jako první respondenti odpovídali na otevřenou otázku „Co z hlediska komerčních služeb a občanské vybavenosti ve Veltrusích postrádáte?“. Nenulových odpovědí bylo 91, a z nich polovina obsahovala zmínku o výrazně chybějícím bankomatu. **Poměrně častou odpovědí (1 ze 4 nenulových) byly stížnosti na deficit většího, kvalitnějšího a pestřejšího sortimentu obchodů s potravinami.** Několikrát zde zaznělo i přání, aby stál v obci či na jejím okraji supermarket nebo hypermarket. Časté byly rovněž zmínky o **letním kině**, které bylo kdysi provozováno v areálu zámku Veltrusy, nebylo ovšem opraveno a znovu zprovozněno po zničení povodní. **Kadeřnictví** je služba, za kterou značná část obyvatel dle osobních preferencí využívá v jiných obcích v okolí; kadeřnictví a holičství je nicméně v obci v současnosti postrádanou službou, kromě jiného i z důvodu, že byl v období realizace šetření provoz místního kadeřnictví pozastaven z důvodu hygienicky nevyhovujících prostor a jejich nájem byl vypovězen.

V kategorii zdravotnických služeb obyvatelé Veltrus postrádají ordinace zubního lékaře. Ta se sice v obci nachází, kapacitně však nedostačuje ani současným obyvatelům a v budoucnosti by se v rostoucí obci, dle slov respondentů, „ještě jeden zubař jistě uživil“. Z odpovědí vyplynula rovněž poptávka po doplnění stávajících ordinací lékařky pro dospělé a dětské lékařky o další praktické ordinace a rovněž o ordinace specialistů, např. dermatologa.

Jako značné negativum života v obci respondenti často uváděli, že v obci „není co dělat“ – tak ve smyslu kulturního a sportovního vyžití, ale především vyžití pro děti, mládež a seniory, tj. osoby mimo produktivní věk.

V kategorii komerčních služeb byla často jako **nevyhovující označena nabídka restauračních zařízení.** Tři restaurace – hospody v obci jsou neoblíbené především mezi částí respondentek-žen a mladších obyvatel, kteří v obci postrádají alternativu vůči „tradičním“ českým hospodským pokrmům ve formě restaurace či občerstvení s „lehčí“ stravou (bylo zmíněno např. asijské bistro). Další odpovědi, které byly zaznamenány již pouze pět a méněkrát, jsou shrnuty v tabulce č. 2.

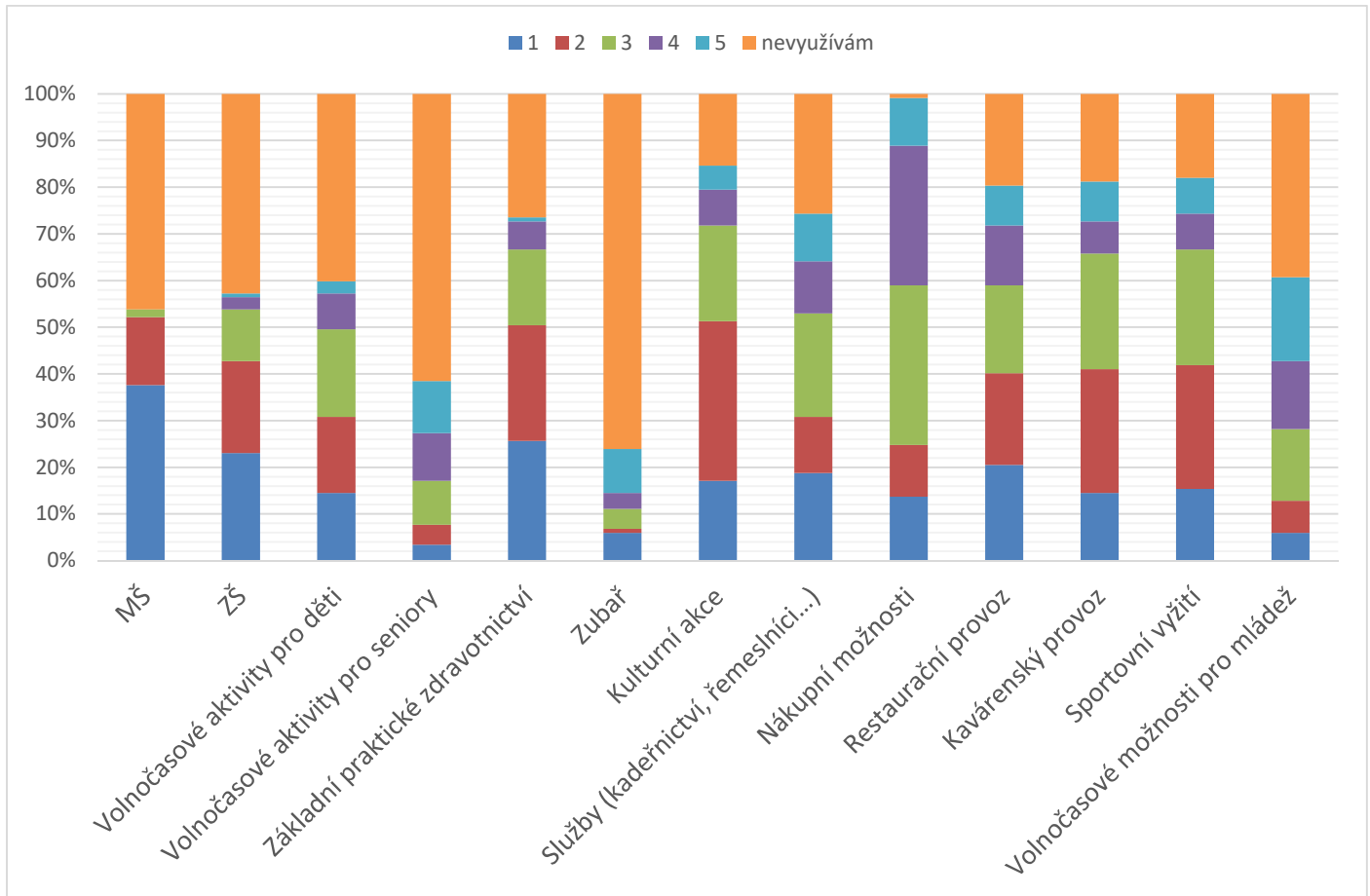

Tabulka č. 2: Souhrn odpovědí na otázku „Co z hlediska komerčních služeb a občanské vybavenosti ve Veltrusích postrádáte?“

podnět	Počet zmínek
bankomat	46
obchody s potravinami	23
kadeřník/holič	14
kino/letní kino	14
zubař	9
restaurace apod.	9
aktivity pro mládež	9
aktivity pro děti	8
sportovní vyžití	8
větší/dostupnější hřiště	7
volnočasové aktivity a sociální služby pro seniory	7
parkování	6
ordinace lékařů	5
drogerie	5
koupaliště/bazén	4
MHD	4
manikúra/pedikúra	3
kavárna	3
prodejna obuvi	3
kulturní akce	3
galanterie	2
čistírna	2

Spokojenost s nabídkou občanské vybavenosti, komerčních služeb a volnočasových aktivit

V další části byla zjišťována spokojenost obyvatel s nabídkou občanské vybavenosti, komerčních služeb a volnočasových aktivit pro různé skupiny obyvatel. Respondenti byli požádáni, aby známkou 1 – 5 (škála kopírující obvyklou škálu školního hodnocení) subjektivně ohodnotili kvalitu 13 typů stávajících služeb atd., a to za předpokladu, že je v současnosti využívají nebo využívali v nedávné době. Srovnání a přehled hodnocení obsahuje graf č. 7.

Graf č. 7: Souhrn hodnocení stávající občanské vybavenosti, služeb a volnočasové infrastruktury

Z výsledků vychází najevo nejen míra spokojenosti, ale také přítomnost vs. absence některých druhů služeb v obci. Takto bylo například zjištěno, že **ordinaci zubaře v obci využívá, resp. měla s ní někdy zkušenost pouze čtvrtina dotázaných. Tři čtvrtiny dotázaných k zubnímu lékaři dojíždí mimo obec.** Další zdravotnické služby (praktický lékař pro dospělé, praktický lékař pro děti) nevyžívá v obci čtvrtina dotázaných. Toto zjištění koreluje s výše zmíněnými zjištěními, že **více než polovina obyvatel za službami lékařů a zdravotnickými službami z Veltrus dojíždí**, a také s pocítovaným deficitem lékařských služeb. V případě praktických lékařů, na rozdíl od zubního lékaře, není důvod předpokládat, že jejich motivace hledat lékaře v jiné obci tkví v nespokojenosti, jelikož více než polovina respondentů označila kvalitu poskytované péče známkami 1 nebo 2; hodnocení stomatologické péče je nejnižší z 13 hodnocených typů, a to pouze se 7 % známek 1 nebo 2.

Obdobnou korelaci lze nalézt v hodnocení kvality **nákupních možností a frekvencí dojíždění za nákupy** mimo obec, ovšem s tím rozdílem, že zde převládá nespokojenost s nabídkou prodejen se zbožím každodenní potřeby, které se v obci nacházejí. Téměř 40 % dotázaných vyjádřilo nespokojenost s kvalitou udělením známek 4 nebo 5. Nespokojenost s nabízeným sortimentem a kvalitou zboží potvrzuje i poptávka po obchodech lépe zásobovanými čerstvými potravinami a delší otevírací době (přizpůsobené lidem přijíždějícím ze zaměstnání mimo obce).

Značně pozitivně (přes 50 % známek 1 nebo 2) je dále hodnocena **místní mateřská škola, a také kulturní akce v obci**, byť s častým dovětkem, že respondent hodnotí „to málo, co tady je“. Méně, ale stále významně kladně je hodnocena také základní škola.

Hodnocení dvojice služeb **pohostinství** (kavárenský provoz, restaurační provoz) je poměrně rovnoměrně rozloženo – spokojenost vyjádřilo u obou cca 40 % respondentů; necelých 20 % ovšem jejich nabídku nevyužívá vůbec. V případě restaurací jsou to ze dvou třetin ženy, u kaváren je tento poměr obrácen. Hodnocení kvality sportovních možností trávení času, které se v obci nabízejí, je na obdobné úrovni jako u restaurací a kaváren; nevyužívá je vůbec rovněž cca 20 % dotázaných, což koresponduje se zjištěním, že za sportem dojíždí cca 22 % obyvatel.

Čtvrtina dotázaných nehodnotila nabídku služeb z důvodu, že je zde nevyužívá nebo nenachází. Služby jako kadeřnictví, pedikúra, cykloservis, květinářství, služby řemeslníků a další byly souhrnně hodnoceny jako průměrné s rovnoměrným rozložením známek.

Volnočasové aktivity mladších dětí jsou hodnoceny spíše kladně (30 % známek 1 a 2), na rozdíl od volnočasových možností trávení času mládeže (pouze 12 % kladných hodnocení) a seniorů (8 % kladných hodnocení). Aktivity pro seniory nehodnotilo více než 60 % dotázaných, a to včetně části respondentů ve dvou nejvyšších věkových kohortách. Společně s poznatky z ostatních otázek v této části lze dovodit, že služby a aktivity pro seniory jsou v obci dosud nenaplněným potenciálem.

S cílem získat podkladová data pro zhodnocení, je-li ve městě některá **stávající služba nebo činnost umístěna v nevhodných prostorách** a je-li tedy žádoucí ve vztahu k vytvoření MFC uvažovat o jejich nahrazení vhodnějšími, jsme respondenty požádali o volné odpovědi na otevřenou otázku „**má některá služba, spolková či sportovní činnost ve Veltrusích nedostatečné zázemí pro svoje aktivity?**“ Lze je shrnout následovně (odpovědi byly sečteny, přičemž číslo v závorce označuje počet zmínek, a seřazeny sestupně):

Zdravotní středisko (15) – bariérový přístup do vyšších pater pouze po úzkém schodišti, což je komplikované především pro seniory, osoby se zhoršenou pohyblivostí a rodiče malých dětí v kočárku. Kapacitně je také nevyhovující - stísněná je čekárna i samotné ordinace lékařek;

RC Havránek (10) – nedostatečná velikost prostor, nevhodné umístění v přízemí;

Dětské hřiště u zastávky autobusu (6) – malé, nevyhovující funkčními prvky dětem starším než cca 8 let; častý poukaz na skutečnost, že slouží spíše setkávání teenagerů, kterým supljuje vlastní vhodný prostor k setkávání;

Hasičský dům (5) – klubovna je malá a prostory pro cvičení hasičů jsou nedostačující;

Pošta (5) - má malou kapacitu; problematická je také nestálá a příliš krátká otevírací doba;

Knihovna (3) – přístup je bariérový, poskytuje návštěvníkům málo prostoru ve veřejně přístupné části. Nedostatečný je prostor určený pro volný výběr a prohlížení knih, velká část tak zůstává ve skladu;

Fotbalové hřiště (2) – bývá zamčeno a není možné jej využívat běžnými obyvateli;

Hřiště na nohejbal (2), tenisové kurty (1) – vyhovují sice kapacitně, ale nedostatečná je údržba ploch i funkčních prvků (sítě apod.).

Lukáš Hanus Ph.D.
Sociální výzkum města
lukas.hanus@gmail.com
tel. 724855895

Multifunkční centrum Veltrusy

Po jedné zmínce (odůvodněno nedostatečnou velikostí prostor pro provozované aktivity) pak zaznamenaly budova Sokola, sál Na Závisti, cykloservis, pedikúra a obchody s potravinami. Dále byly zmíněny aktivity, které postrádají vlastní prostor a je v současnosti nutné realizovat je v některých z výše zmíněných prostor nevyhovujících svým charakterem a/nebo velikostí: cvičení, veřejná zasedání.

Jako nejpálčivější problém týkající se umístění a zázemí aktivit a služeb v obci je bariérový přístup k ordinacím praktických lékařek a kapacitně nevyhovující prostory. Tato stížnost rezonovala napříč věkovým spektrem respondentů – jedná se tedy zřejmě o situaci relevantní pro celou obec. Naproti tomu většina zmínek o nevyhovujícím zázemí nebo stavu infrastruktury spolkových a klubových aktivit (hasičů, Sokola, RC Havránek) očekávatelně zazněla ze strany členů spolků či klubů, nebo pravidelných účastníků jejich aktivit, kteří jsou se situací jednak lépe obeznámeni a mají také pochopitelný zájem na jejím zlepšení.

PROJEKCE MFC: POSTOJE K VYTVOŘENÍ, NÁPLNI, CHARAKTERU A UMÍSTĚNÍ

Základním a zásadním poznatkem této části dotazníku je zjištění, že obyvatelé Veltrus jsou myšlenky vytvořit v MFC centrum služeb a občanské vybavenosti jednoznačně nakloněni. Za zcela vhodné či spíše vhodné řešení je označilo téměř 90 % dotázaných.

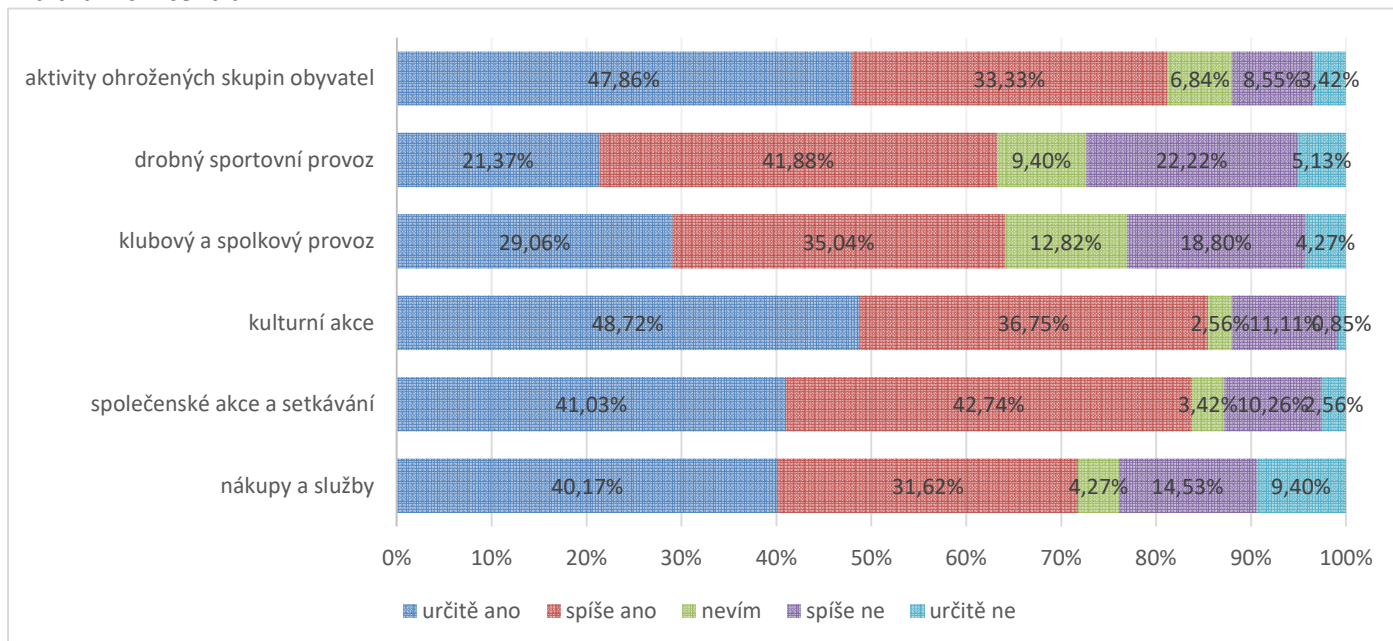
Při uvažování o způsobu a formě vytvoření MFC je důležité dokázat předvídat nejen poptávku obyvatel, ale i znát sdílené představy obyvatel o charakteru MFC. V charakteru MFC jako místa se budou protínat služby, občanská vybavenost a aktivity s veřejným prostorem. Přijetí projektu obyvateli a jejich budoucí spokojenost či nespokojenost s výsledkem se odvíjí od preferencí žádoucího charakteru MFC. Respondenty jsme proto požádali o hodnocení, do jaké míry požadují MFC zaměřené na šest různých druhů náplně (souhrn viz graf č. 8).

Nejvíce preferovaným charakterem využití MFC je kulturní prostor (85 % odpovědí určitě ano nebo spíše ano) a prostor pro společenské setkávání (84 %), zhruba 81 % pak vidí MFC jako vhodný prostor pro realizaci aktivit ohrožených skupin obyvatel, např. seniorů, dospívajících dětí, handicapovaných, sociálně vyloučených obyvatel apod.

Jako prostor pro nákupy a služby by si MFC představovalo přibližně 72 %, zatímco náplň zdůrazňující nákupy a služby nepodporuje 24 % respondentů.

Sportovní charakter MFC je žádoucí pro 63 % respondentů, zatímco 27 % toto využití nevidí jako žádoucí; obdobná je situace preferencí u klubového a spolkového charakteru (64 % resp. 23 %). Klubový a spolkový provoz je zároveň možností s nejvyšší mírou odpovědi „nevím“ – zhruba 13 %, které pochází na jednu výjimku od respondentů, kteří nejsou členy žádného ze spolků působících ve městě. Tato skupina respondentů je přesto spolkovému a klubovému charakteru nakloněna více než z poloviny; tento způsob využití nepodporuje jedna čtvrtina.

Multifunkční centrum

Graf č. 8: Srovnání odpovědí na otázku: „Možné multifunkční centrum by mělo být převážně zaměřené na...“

V části D2 jsme respondenty nechali ohodnotit 21 předem připravených položek – typů občanské vybavenosti, služeb a volnočasových funkcí – podle toho, **do jaké míry je považují za vhodné k umístění v MFC**. Jelikož byla otázka postavena tímto způsobem, nejedná se o přímou poptávku uvedených typů aktivit a služeb, ale o názor respondentů na vhodnost vytvoření prostoru pro ně v budoucím MFC, pokud v současnosti v obci absentují, případně o přesun stávajících funkcí do MFC.

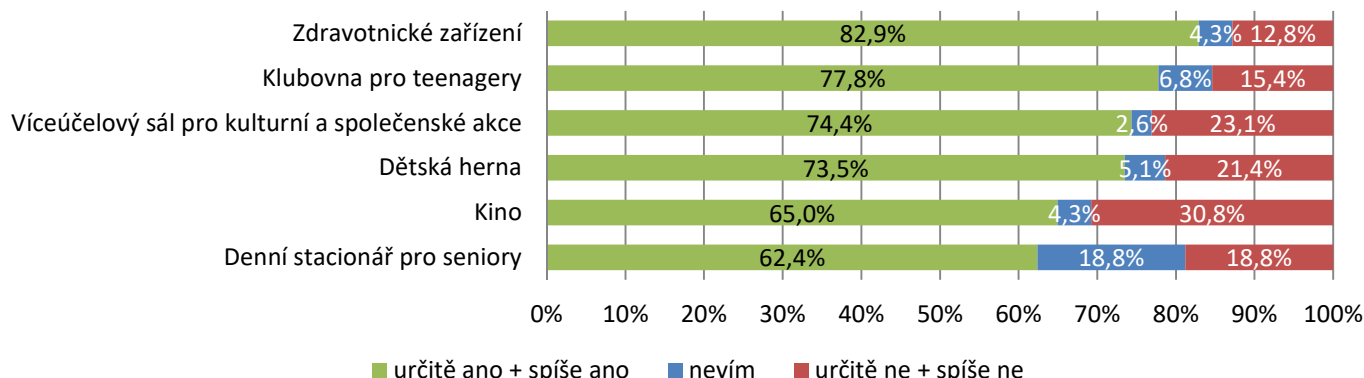
Tabulka č. 3: Souhrn odpovědí na otázku „Jaké možnosti by multifunkční centrum mělo nabídnout?“

	určitě ano	spíše ano	nevím	spíše ne	určitě ne
D2.1. Víceúčelový sál pro kulturní a společenské akce	39,32%	35,04%	2,56%	13,68%	9,40%
D2.2. Kino	42,74%	22,22%	4,27%	16,24%	14,53%
D2.3. Dětská herna	41,03%	32,48%	5,13%	11,97%	9,40%
D2.4. Klubovna pro starší děti (teenagery)	42,74%	35,04%	6,84%	11,97%	3,42%
D2.5. Knihovna	26,50%	22,22%	6,84%	15,38%	29,06%
D2.6. Zdravotnické zařízení	58,97%	23,93%	4,27%	8,55%	4,27%
D2.7. Lékárna	16,24%	7,69%	3,42%	20,51%	52,14%
D2.8. Sportovní víceúčelový sál	26,50%	22,22%	9,40%	15,38%	26,50%
D2.9. Bowling	16,24%	18,80%	9,40%	15,38%	40,17%
D2.10. Galerie	5,13%	21,37%	6,84%	20,51%	46,15%
D2.11. Pošta	27,35%	12,82%	3,42%	13,68%	42,74%
D2.12. Denní stacionář pro seniory	35,04%	27,35%	18,80%	8,55%	10,26%
D2.13. Regionální informační turistické centrum	20,51%	23,93%	4,27%	20,51%	30,77%
D2.14. Klubovny pro spolkové aktivity	27,35%	26,50%	11,97%	18,80%	15,38%
D2.15. Hudební zkušebny	17,09%	20,51%	23,08%	19,66%	19,66%
D2.16. Kavárna	29,91%	23,93%	2,56%	12,82%	30,77%
D2.17. Restaurace	28,21%	16,24%	2,56%	16,24%	36,75%
D2.18. Půjčovna sportovního vybavení	22,22%	29,91%	6,84%	16,24%	24,79%
D2.19. Administrativní pracoviště obecního úřadu	24,79%	19,66%	4,27%	17,09%	34,19%
D2.20. Venkovní minizoo	12,82%	17,09%	5,98%	17,95%	46,15%
D2.21. Komunitní zahrada	17,09%	21,37%	8,55%	18,80%	34,19%

Hodnocení možností v otázce po žádoucí náplni MFC lze rozdělit do tří skupin. První skupinu položek tvoří ty, které by v souhrnu respondenti podpořili (viz graf 9). Jsou to zdravotnické zařízení, klubovna pro starší děti (teenagery), víceúčelový sál pro kulturní a společenské akce, dětská herna, kino, a denní stacionář pro seniory.

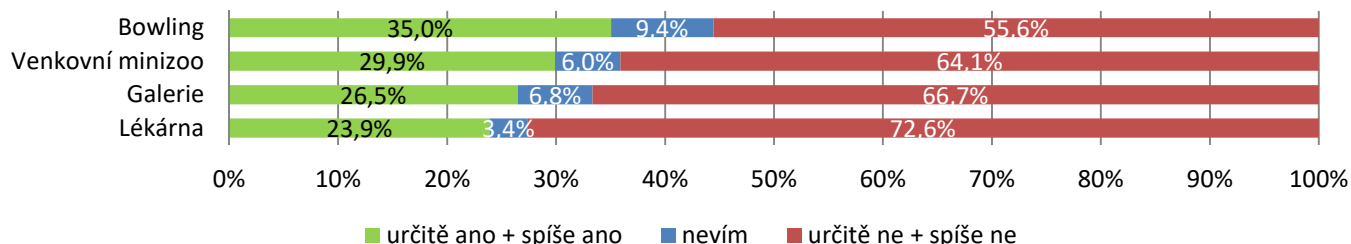
Nejvíce podpořené funkce v MFC

Graf č. 9: Podpora pro umístění funkcí v MFC

Druhou skupinu položek tvoří ty, vůči kterým zaujímá celek dotazovaných ve vztahu k vytvoření prostoru pro ně v MFC spíše zamítavý postoj. Jde o bowling, galerii, venkovní minizoo a lékárnu.

Nejméně podpořené funkce v MFC

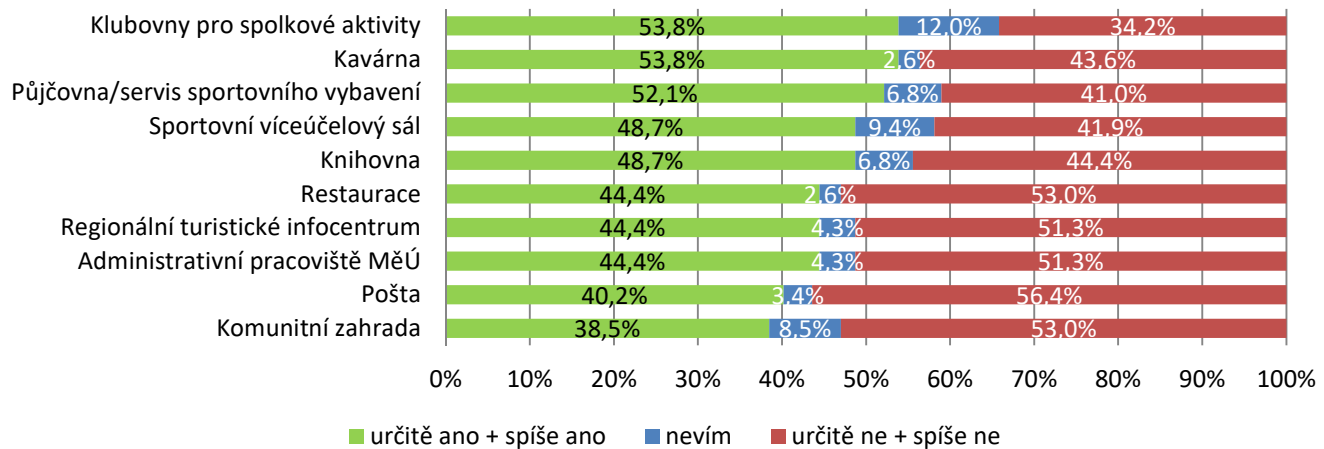

Graf č. 10: Podpora pro umístění funkcí v MFC

Poslední skupinu tvoří položky, které v otázce vytvoření či přesunutí do MFC respondenty polarizují na dvě velké skupiny. Jedná se o položky klubovny pro spolkové aktivity, kavárna, půjčovna/opravna sportovního vybavení, sportovní víceúčelový sál, knihovna, restaurace, regionální turistické informační centrum, administrativní pracoviště městského úřadu.

Nejnižší míra shody na funkcích v MFC

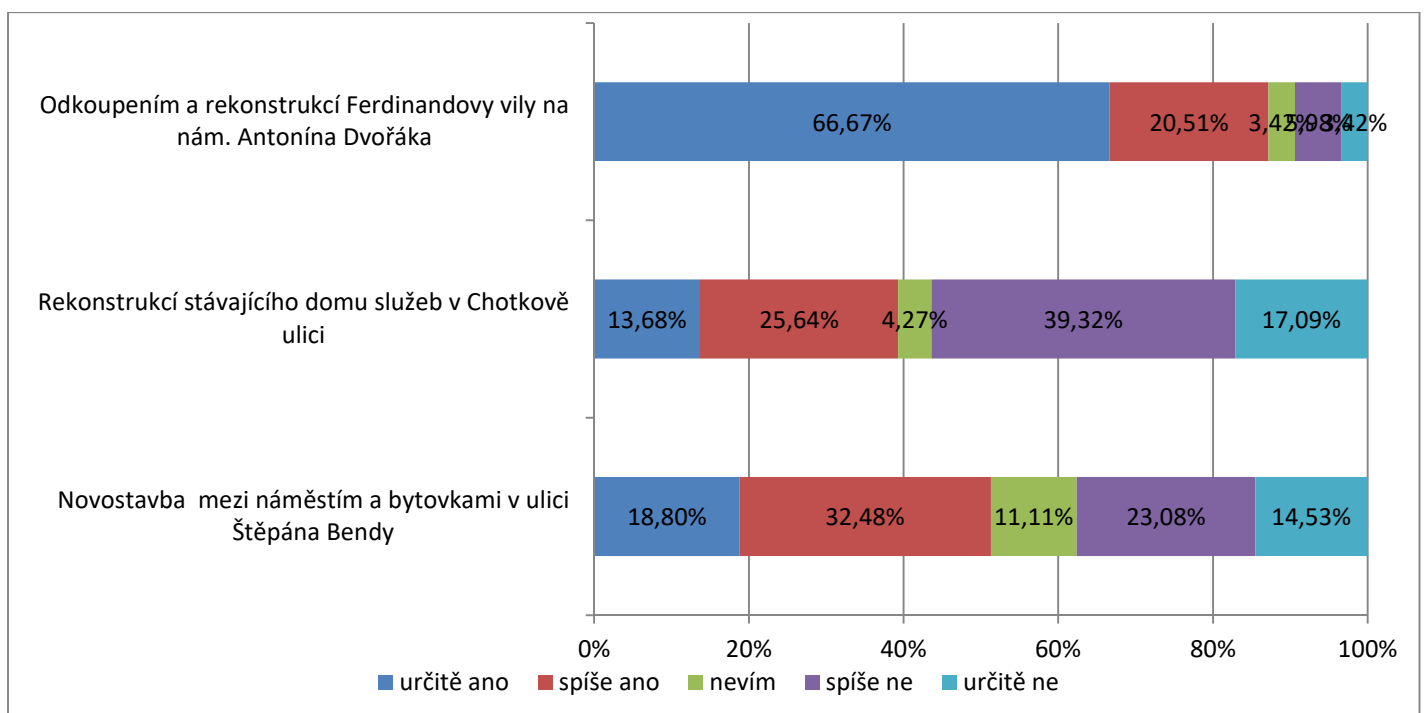

Graf č. 11: Podpora pro umístění funkcí v MFC.

Varianta „nevím“ zvolena u téměř čtvrtiny respondentů v otázce zařazení hudební zkušebny do MFC a rovnoměrné rozložení v ostatních variantách naznačuje, že se nejedná o možnost, která je pro obyvatele relevantní.

UMÍSTĚNÍ MULTIFUNKČNÍHO CENTRA

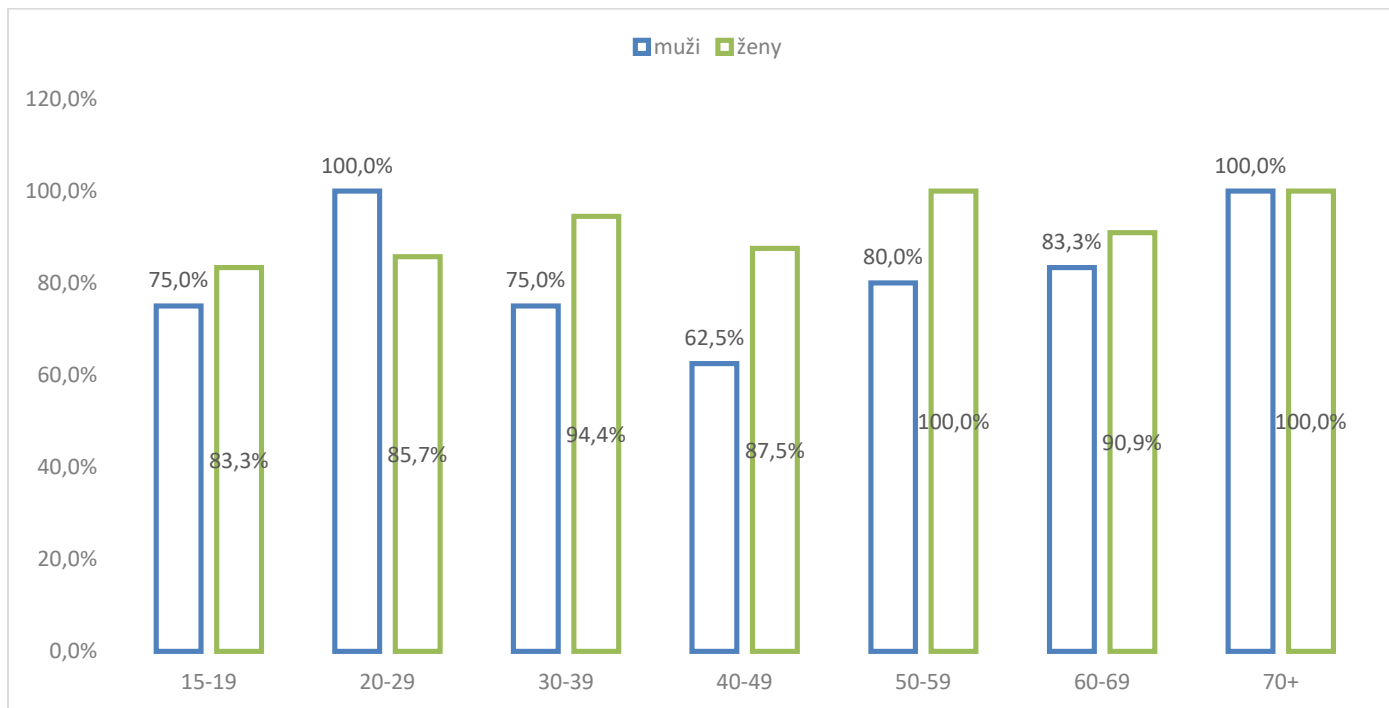
V závěru dotazníku jsme dali respondentům prostor zhodnotit navržené umístění a způsoby vytvoření MFC. Respondenti nevybírali mezi třemi konkurenčními možnostmi, ale hodnotili každou zvlášť jako více či méně vhodnou.

Graf č. 12: Vhodnost umístění potenciálního MFC.

Respondenti z 87 % (v absolutních číslech 102 dotazovaných) podporují vytvoření MFC ve Ferdinandově vile na náměstí Antonína Dvořáka; za nevhodný tento návrh považuje pouze necelých 10 % dotázaných. Podpora pro variantu realizace MFC rekonstrukcí Ferdinandovy vily byla zaznamenána napříč věkovým spektrem vzorku (viz graf č. 14).

Graf č. 14: míra podpory varianty Ferdinandova vila

Realizace MFC jako novostavby o kousek dále, mezi náměstím a bytovkami v ulici Štěpána Bendy, je žádoucí pro cca polovinu respondentů, přičemž zhruba 38 % tuto variantu odmítá jako nevhodnou. Možnost vytvořit MFC zrekonstruováním a přizpůsobením budovy v Chotkově ulici, ve které v současnosti působí i výše diskutované špatně přístupné ordinace lékařů, by uvítalo pouze 39 % dotázaných, zatímco 56 % by tento návrh nepodpořilo. Mezi dalšími návrhy, které mohli respondenti sami doplnit, byl několikrát zmíněn požadavek situovat MFC jako centrum občanské vybavenosti a služeb blíže k okraji města, který se rozvíjí, tj. k výstavbě v Lomené ulici, a to z důvodu lepší dostupnosti pro nové obyvatele a jako krok k rovnoměrnější prostorové distribuci občanské vybavenosti, služeb a aktivit v rámci obce, jejichž těžiště je v současnosti v centru obce podél Palackého ulice. Alternativní umístění na okraji města bylo navrženo do míst kolem kruhového objezdu, kde dřív stávaly domy, nebo na pozemek bývalého letního kina. Ostatní návrhy tuto ambici nemají a situují MFC do blízkosti či přímo do stávajících objektů na Palackého ulici. Dalšími z těchto návrhů jsou rekonstrukce budovy bývalého RC Havránek a kulturního domu. Jedním respondentem bylo navrženo realizace MFC v trojúhelníku ulic Chotkova – Palackého - Šafaříkova, které by zahrnovalo odkup nemovitostí a rekonstrukci stávajících objektů do centru nikoli pod jednou střechou, ale v sousedících budovách se zahradou uprostřed. Navržena byla také realizace MFC rekonstrukcí budovy naproti penzionu Na Závisti, ve které se dnes nachází prodejna smíšeného zboží; přesunutím parkoviště vedle městského úřadu do Chotkovy ulice a vybudováním novostavby na jeho místě.

Lukáš Hanus Ph.D.
Sociální výzkum města
lukas.hanus@gmail.com
tel. 724855895

Multifunkční centrum Veltrusy

Metodologie

Reprezentativní dotazníkové šetření bylo provedeno na vzorku 120 obyvatel Veltrus. Kritériem výběru respondentů byl obvyklý pobyt ve Veltrusích v délce minimálně 1 měsíc a minimální věk 15 let.. Reprezentativnost šetření je založena na principu, že vzorek respondentů odráží strukturu celkové cílové populace obyvatel Veltrus v určených znacích, tj. věku a pohlaví. Z veřejně dostupné databáze Českého statistického úřadu byly získány základní sociodemografické údaje o složení populace obce, a tyto údaje byly dále použité pro definování vázaných kvót ve formě věku a pohlaví. V těchto kategoriích bylo přímým kontaktním sběrem za pomoci tazatelů v terénu sebráno 117 kompletně vyplněných dotazníků, které byly zahrnuty do analýzy. Sběr byl proveden v pracovní dny, v různých časech na všech místech obvyklého výskytu obyvatel Veltrus. Metoda kontaktního sběru umožnila kompletní vyplnění dotazníku respondentem v celé šíři všech vytvořených otázek, tzn. vysokou návratnost dotazníků. Žádná zájmová skupina, spolek či organizace nebyla zvýhodněna – oslovení respondenti byli na ulici vybíráni náhodně s přihlédnutím pouze k vázaným kvótám (věku a pohlaví). Průměrná doba vyplňování dotazníku s tazatelem byla cca 10 minut.

O autorech

Mgr. Lukáš Hanus Ph.D.

Specializuje se na kvalitativní výzkum měst a obcí pro potřeby územního, kulturního a komunitního rozvoje. Založil a vedl studio antropologického výzkumu Anthropictures, přednáší na Ústavu etnologie na FF UK, věnuje se aplikovaným sociálním výzkum především pro potřeby místních samospráv.